

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878 Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NO. 123. — ŠTEV. 123. NEW YORK, FRIDAY, MAY 26, 1933. — PETEK, 26. MAJA 1933. TELEFON: CHelsea 3-3878 VOLUME XII. — LETNIK XII.

J. P. MORGAN JE BIL TUDI COOLIDGE-U NAKLONJEN

PECORA JE HOTEL ODPSTOPITI, KER SO NEKATERI SENATORJI NASPROTOVALI OBJAVI IMEN

Bivši predsednik Coolidge je dobil od Morgana tri tisoč akcij deset točk ceneje kot je bila dnevna cena. — Morganovo finančno podjetje je ime'lo na svoji strani tudi voditelja obeh strank. — Senator Robinson je odločno napadel Davisa in Woodina.

Velefinančnik J. P. Morgan si je zajamčil prijateljstvo najodličnejših Amerikancev s tem, da jim je posojal denar oziroma jim prodajal akcije znatno nižje kot je znašala zanje cena na trgu.

Par tednov pozneje, ko je zapustil Calvin Coolidge Belo hišo, mu je prodala Morganova banka 3000 Standard Brand akcij deset točk ceneje kot je znašala zanje dnevna cena.

Mrs. S. Parker Gilbert, soproga zanega reparacijskega agenta, ki je izvajal določbe Dawesovega načrta, je dobila od Morgana po nizki ceni veliko število akcij in to v času, ko je bil njen mož v Berlinu.

Morganova banka je izza začetka svetovne vojne prala za šest milijard dolarjev raznih vrednostnih papirjev.

Ferdinand Pecora, kateremu je posebni senatni odbor poveril preiskavo Morganove banke, se je pritožil nad ovirami, ki mu jih je staval Morgan pri preiskavi.

Ko je rekel Pecora, da bo objavil imena vseh onih odličnih Amerikancev, katerim je Morganova banka posodila velike vsote denarja oziroma jim prodajala akcije po znižanih cenah, so hoteli nekateri senatorji preprečiti ta njegov poskus. Šele ko jim je zapretel, da bo odstopil kot preiskovalec, so se vdali.

Policija je včeraj natančno preiskala dvorano, v kateri se vrši zasliševanje, ker je izvedela, da se pripravljata atentat na J. P. Morgana.

Včeraj je bil zaslišan Morganov družabnik G. Whitney. Pecora ga je vrašal, čemu je bila Morganova firma naklonjena tudi Calvinu Coolidge-u. Odvrnil je, da nabrži zato, ker je bil Morganov družabnik Thomas Cochran Coolidgev prijatelj.

Morgan je bil včeraj ponovno zaslišan glede dohodninskega davka. Rekel je, da je plačal Angliji sedem tisoč funtov šterlingov dohodninskega davka ker se angleški davčni sistem temeljito razlikuje od ameriškega.

Stari finančnik je rekel: — Vedno sem polagal veliko važnost na to, da plačam vse davke, ki jih določajo razne vlade. Nikdar pa nisem hotel plačati preveč ali premalo.

Morgan je iskal svoje zaveznike in prijatelje na najvišjih mestih. Tako je naprimer prav poceni prodajal akcije bivšima voditeljema obeh političnih strank, Raskobu in Nuttu.

WASHINGTON, D. C., 25. maja. — Na podlagi preiskav, posebnega senatnega odbora je zahteval danes republikanski senator Robinson iz Indiane, naj vlada takoj odpokliče iz Ženeve svojega posebnega odposlanca Normana H. Davisa. Istotako naj odstopi državni zakladničar Woodin.

Glede Woodina je pokazala preiskava, da je dobival od Morgana akcije po znižani ceni.

— Mož kot je Woodin, — je rekel Robinson, — ima veliko polnomoč in mora uživati popolno zaupanje naroda. Tega zaupanja pa sedaj ne uživa več. Vsled tega mu ne kaže drugega kot da odstopi.

Vlada naj pomaga premogarjem

OTVORITEV RAZSTAVE V CHICAGU

Svetovna razstava bo jutri otvorjena. — Razstavljeni predmeti so vredni šest milijonov dolarjev.

Chicago, Ill., 25. maja. — Ko se bodo v soboto odprla vrata svetovne razstave, se bo ljudem zdelo, kot bi gledali umetniško delo, katero je naslikal velik umetnik in predstavil preteklost, sedanost in bodočnost.

Niti stvaritelji te razstave, ki predstavljajo napredek enega stoletja, ne vedo, koliko so napravili. Razstava je predpoda neskončnosti, nekaj neomejenega.

Prireditelji razstave niso nikdar povedali, da mislijo vsvariti največjo razstavo, ki je še kdaj bila.

V naslednjem je o njej nekaj podatkov:

V poslopih, ki se raztezajo v daljavo tri in pol milje, se nahaja izpostavljenih predmetov v vrednosti \$16,000,00.

Poslopja sama so veljala 26 milijonov dolarjev.

Pri zgradbi je bilo dolgo časa zaposlenih 1500 delavcev.

Postavljenih je bilo 85 posameznih poslopij.

Ako bo hotel kak obiskovalec pregledati celo razstavo, bo moral prehoditi 82 milj.

Upravitelji razstave cenijo število obiskovalcev na 50,000,000.

PAPEŽ JE ŠEL IZ VATIKANA

Sel je v baziliko sv. Janeza Lateranskega izven Vatikana. — Obnovil je cerkvena opravila n a dan Vnebohoda.

Rim, Italija, 26. maja. — Papež Pij XI. je v četrtek zapustil Vatikan in se je odpravil v baziliko sv. Janeza Lateranskega, ki je "mati katoliškega sveta", in je zopet obnovil na dan Vnebohoda cerkvene obrede, ki so bili opuščeni leta 1870.

Papež je tedaj postal navadni romar svetega leta ter je obiskal rimsko baziliko, da je bil deležen odpustkov. Obiska v baziliko sv. Pavla in Matere božje sta določena za 30. junija in 15. avgusta.

Zadnji papež, ki je na dan Vnebohoda obiskal baziliko sv. Janeza, je bil Pij IX., ki je šel tja štiri mesece prej, predno so vojaki kralja Viktora Emanuela II. zavzeli Rim in oropali papeža posvetne države.

Pred papeževim avtomobilom je vozil avtomobil vatikanskega generala Serafinija, za njim pa so se v devetih avtomobilih peljali visoki cerkveni dostojanstveniki.

Vozili so se skozi sredino Rima in ravno pod oknom Mussolinijevega urada. Med potom je ljudstvo papeža burno pozdravljalo.

Odkar je bila podpisana lateranska pogodba leta 1929 je pa-

T. J. MOONEY ZOPET PRED SODIŠČEM

Bil je oproščen druge obdolžbe. — Obsodba prve sodniške obravnave ostane v veljavi.

San Francisco, Cal., 25. maja. Na podlagi sodnikovega priporočila so porotniki v novi sodniški obravnavi zaradi umora razglasili Thomasa J. Mooneya za nekrivega.

Mooney je bil zaradi umora v zvezi z bombnim atentatom leta 1916, ko je bilo ubitih deset oseb, obsojen na smrt, toda predsednik Wilson je smrtno obsodbo izpremenil v dosmrtno ječo. Od tedaj je bil Mooney v St. Quentin ječi.

Navzlic temu, da so skoro vsi porotniki v prvi obravnavi in celo državni pravdnik in mnoge priče, ki so tedaj pričale proti njemu, pozneje bili mnenja, da je Mooney nedolžen, ga do sedaj ni bilo mogoče rešiti iz ječe.

Pri prvotni obravnavi je bil Mooney tožen še pod drugo obdolžbo, katere je bil pri sedanjih obravnavi saj moralno oproščen, toda prva obdolžba in obsodba ostne še vedno v veljavi in Mooney je bil zopet prepeljan v St. Quentin ječo.

Med Mooneyevim zagovornikom Gallagherjem in sodnikom je prišlo do ostrih besed in sodnik je zagovornika vstavil. Gallagher vpraša sodnika: — Ali ne smem kot prijatelj sodnika izgovoriti nekaj besed? — Nato mu je sodnik odvrnil: — Ako ste sodnik odvrnil, potem sedite.

Porotniki so oprostili Mooneya obdolžbe za umor Arthurja Nelsona, ki je bil bit med desetimi osebami, ko se je razpočila bomba. Prva porota je obsodila Mooneya vsled umora Hetta Knapp, ki je tedaj tudi postal žrtev bombnega atentata.

DEMONSTRACIJA AVSTRIJSKIH NAZIJCEV

Zeltweg, Avstrija, 24. maja. — V trdnem sklepu, da zadušiti fašizem v Avstriji, je vlada poslala v Zeltweg orožnike, ki so z nasajenimi bajonetmi navalili na 2000 Nazijcev, ki so vzpizorili demonstracije v protest, ker je bil prepovedan Hitlerjev film.

Orožniki, katerim so prišli na pomoč tudi vojaki, so zasedli javna poslopja in glavne ulice.

GANDHI JE ZELO SLAB

Poona, Indija, 25. maja. — Mahatma Gandhi je pričel 18. dan svojega tritedenskega posta in je tako oslabil, da mu je njegova žena prvič morala umiti obraz in oprati zobe.

Toda Gandhi je dobro razpoložen in ji je rekel: — Imam še več moči, kot pa misliš.

Vsaake pol ure pije studenčno vodo.

Papež Pij sedaj tretjič šel iz Vatikana. Prvič je zapustil Vatikan v decembru 1929 in drugič v aprilu 1931

BOJI PRED PEIPINGOM

Navzlic premirju se boji nadaljujejo. — Kitajci hrabro odbijajo ljute napade. — Peipinga ne marajo izprazniti.

Peiping, Kitajska, 25. maja. — Navzlic zanesljivim poročilom iz Peipinga in Tokio, da je bilo med Japonci in Kitajci podpisano premirje, so se boji nadaljevali ves dan in vso noč nekaj milj od Peipinga. Japonci so nadaljevali s svojimi napadi in Kitajci se krčevito drže svojih zakopov.

Proti večeru je kitajski vojni minister in poveljnik kitajske severne armade general Ho Ying-king ukazal kitajski armadi, da izprazni Peiping in naj pusti policijo za vzdrževanje reda v mestu. Vsled tega ukaza vse kaže, da je bil dosežen sporazum.

Kitajci so močno utrjeni v svojih zakopih pri vasi Liangouang, 13 milj od Peipinga. Japonci prodirajo ob umazani reki Pai. Japonska artilerija obstreljuje kitajske postojanke in Kitajci se hrabro vstavljajo, toda se vedno počasi umikajo pred hudim ognjem.

V Tungcow se je v ameriški šoli naselilo 6000 kitajskih beguncev. Japonski šrapnel je zadel v mestu mohamedansko mošejo, v kateri je bilo ubitih 11 Kitajcev. Japonci napadajo z vseh strani Tungcow in skušajo zavzeti cesto med Peipingom in Tientsinom.

Japonski poslanik je obljubil, da se bodo Japonci vstavili tik pred Peipingom, ako se kitajska vojska umakne od severa in vzhoda mesta.

London, Anglija, 25. maja. — Japonsko poslanstvo je dobilo iz Tokio poročilo, da se med Japonci in Kitajci vrše pogajanja za premirje in da zadovoljivo potekajo.

Japonski poslanik je rekel, da se bodo Japonci umaknili do kitajskega zidu, ako Kitajci ne bodo več napadali Japoncev. Južno od zidu pa bo postavljeno nevtralnno ozemlje.

WASHINGTON, D. C., 25. maja.

Predsednik Roosevelt se je zelo poglobil v položaj na Daljnem Istoku.

Posvetoval se je s skupino odličnih japonskih diplomatskih uradnikov, nato pa še s Hooverjevimi državnimi tajnikom Henryjem L. Stimsonom, ki je postavil doktrino, da Združene države ne bodo priznale ozemlja, ki je bilo s silo pridobljeno.

Roosevelt se je tudi razgovarjal z zaponskima delegatoma Kikujiro Isii in Eigo Fukai ter japonskim poslanikom Katsuji Debuči.

POVODENJ SE ŠIRI

Memphis, Mo., 23. maja. — Prenapolnjena struga reke St. Francis se je kot veliko blatno jezero razlilo čez več tisoč akrov rodovitne farmske zemlje v severovzhodnem delu države Arkansas.

Vladni inženirji pravijo, da je preplavljenih 100,000 akrov zemlje in da je na dan 2900 družin brez strehe.

ŽELEZNICE HOČEJO ZNIŽATI SVOJIM USLUŽBENCEM PLAČE

WASHINGTON, D. C., 25. maja. — Trije župan, več drugih občinskih mož in družabnih voditeljev iz antracitnega okrožja v Lackawanna okraju v Pennsylvaniji je naprosilo delavski department, da pride tisočerim majnerjem na pomoč, da zopet prično s svojim delom.

NEVIHTA V DVEH DRŽAVAH

Štiri osebe so bile ubite. Vihar je dosegel hitrost 82 milj na uro. — Škoda znaša več milijonov.

Philadelphia, Pa., 25. maja. — V mestu in okolici je bil v sredo eden najhujših viharjev zadnjih let. Vihar je spremljalo veliko treskanje. V okolici Philadelphije so izgubile življenje štiri osebe in škoda sega v milijone.

Najbolj je bilo prizadeto mesto, preko katerega je divjal vihar s hitrostjo 82 milj na uro. Vihar je razkril mnogo hiš in izruval brez števila dreves ter razbil na tisoče šip po trgovinah in stanovanjih.

Strela je udarila na toliko mestih, da ognjegaseci niso bili kos svojih nalogi. Kot lesnik debela toča je razbijala šipe, kot bi bile iz papirja.

Strela je ubila neko ženo, ko je z metlo spravljala vodo iz svoje hiše. Neka žena v Camdenu se je tako prestrašila strele, da je umrla. Nek mož je bil ubit, ko je vihar podrl paviljon v Fairmont parku, nekega farmerja pa je ubila strela v avtomobilu.

Mnogo ljudi je bilo poškodovanih; vsa električna naprava v Philadelphiji in okolici je za nekaj časa odpovedala. Promet na ulicah je bil tako zabasan, da so mnogi šele po več urah mogli priti domov.

Voda je preplavila ulice in zalila kleti. V okrajih Lehigh, Carbon in Northampton je voda razlila več tisoč akrov farmske zemlje. V Philadelphiji znaša škoda nad en milijon dolarjev.

V južnem delu države New Jersey je napravil vihar nad en milijon dolarjev škode na farmah, hišah in vrtovih.

Vihar je prihrumel nad mesto, ravno ko je bila končana predstava v Ringling cirkusu. Pazniki so imeli mnogo opravila, da so pomirili divje zveri, ki so vsled bliskanja in treskanja podivjale.

V Shamokinu je strela udarila v episkopalno cerkev in porušil se je del zidu.

RUSKI DELEGAT

Moskva, Rusija, 23. maja. — Uradno se naznanja, da bodo v ruski delegaciji na svetovni gospodarski konferenci, ki se prične v Londonu 12. junija, štirje člani.

Predsednik delegacije bo zunanji komisar Maksim Litvinov, kateremu bodo dodeljeni Valerij Mašlavk, poslanik v Londonu Ivan Maisky in namestnik zunanjega komisarja Aleks. Osersky.

NAJDBA STAREGA DENARJA

Visby, Švedska, 24. maja. — Na švedskem otoku Gotland so našli v zemlji skrinjo starega denarja, ki nosi letnico 1411. Zgodovinarji so mnenja, da je okoli leta 1470 zakopal ta denar bogat gospodar otoka Ivar Axelsson Tott.

ARETACIJA ŠPANSKIH ČASTNIKOV

Madrid, Španaka, 24. maja. — Policija je aretirala 20 mornariških častnikov, ker so se udeležili političnega banketa v čast voditelja opozicijske stranke, prejšnjega zunanjega ministra Alejandro Lerroux.

Glas Naroda

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement "Glas Naroda" lahja vsaki dan izven nedelj in praznikov.

MORGAN PRED SENATNIM ODBOROM

Posebni senatni odsek je začel pred kratkim preiskovati poslovanje privatnih bankirjev. In tako se je zgodilo, da je prišel na vrsto velefinančnik Morgan, ki s svojimi devetnajstimi družabniki upravlja največje privatno bančno podjetje na svetu.

Preiskavo so senatorji poverili bivšemu newyorškemu državnemu pravniku Ferdinandu Pecori, ki je iz preprostega priseljenca postal ugleden in temeljit tolmač ameriških postav.

Tekom zaslišanja so prišle na dan stvari, ki so silno presenetile vso ameriško javnost.

Najnovejša odkritja so napravila na ameriški narod tako mogočeni vtis, da si senatorji prizadevajo ustaviti preiskavo, vedoč, da so šli predaleč.

V javnosti se je začelo bolj in bolj utrjevati prepričanje, da je oblast velefinančnikov večja kot je pa moč postave.

Denarni mogotci, ki delajo milijonske transakcije, znajo spretno izrabljati postavne določbe in tako spretno voditi knjigovodstvo, da se jim posreči izogniti se plačanju dohodninskega davka.

S števkami, katerim ne more nihče oporekati, jim uspe dokazati, da niso imeli absolutno nobenih dohodkov. Povsem lahko si je predstavljal, kakšen vtis napravijo take manipulacije na preprostega državljana, ki mora od vsakega centa dohodkov odrajtati delež Strien Samu.

Od pamtiveka je zrl svet na denarne mogotce z nekakim spoštljivim strahom. Bili so sila za prestolom, in vse je potezalo za njihovo naklonjenost.

Velike odgovornosti, ki jo jim je nalagalo njihovo stališče, so se seveda zavedali, in nobenega dvoma ne more biti, da je Morgan prepričan, da je ravnal v soglasju s postavo.

Neoziraje se na to, je pa zaslišanje pred posebnim senatnim odborom ponovno dokazalo, kako nesmiselne in krivične so določbe, ki jih vsebuje ameriška postava glede dohodninskega davka.

Številno bogatinov, kateri se spretno izogibajo plačilu dohodninskega davka, postaja od dne do dne večje, dočim mora delavec, trgovec in obrtnik plačati do centa.

Res je, da so oblasti poslale v ječo par raketirjev, ki so zaslužili milijone, pa niso plačali od zaslužka nobenega davka. Toda to so le bele vrane.

Ali je potemtakem kaj čudnega, če prihajajo ljudje do prepričanja, da je zadeva z dohodninskim davkom ogromno raketirstvo?

Mogočni Morgan ni v dveh letih plačal niti pennyja dohodninskega davka, dočim mora delavec, ki si s krvavimi žulji prigaral gotovo vsoto denarja na leto, točno plačati svoj delež.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU CENE DINARJEM IN LIRAM SO TAKO NESTANOVITNE, DA JIH NE MOREMO NAVESTI

KONVENCIJA SLOVENSKE NARodne PODPORNE JEDNOTE

Chicago, Ill., 22. maja.

Tukaj je bila danes otvorjena deseta redna konvencija Slovenske Narodne Podporne Jednote, največje slovenske podporne organizacije v Ameriki. Predsednik, Vincent Cainkar je v kratkem a jednatem otvoritvenem govoru pozval delegacijo k redu.

Bivši glavni tajnik, Mathew Turk je pozdravil konvencijo v imenu skupnih ehicaških društev. Poudarjal je izredno važnost te konvencije, kateri želi mnogo uspeha. Sprejet je bil tudi dnevni red kot predložen po glavnem upravnem odboru.

Ob prvem zasedanju je konvencija štela 167 delegatov in 25 glavnih odbornikov. Poverilaice kakih 20 drugih delegatov pa niso bile odobrene po glavnem upravnem odboru.

V konvenciji odbor so bili izvoljeni: M. Petrovich, Cleveland, predsednik; J. Koklich, Strabane, Pa., prvi podpredsednik; Somrak, Cleveland, drugi podpredsednik in D. J. Lotrich, Chicago, tajnik. Vsi ti so takoj po izvolitvi zasedli svoja uradna mesta.

Nadalje so bili izvoljeni sledeči odbori: a) za pravila 11 članov; b) za prošnje in pritožbe 11 članov; c) za ustanove in publikacije 11 članov; d) za določitev dnevnice delegatov in plač glavnim odbornikom 5 članov; za pregledovanje poslovanja glavnih odbornikov 5 članov; in za resolucije 5 članov.

S tem je bil prvi dan zborovanja zaključen.

Chicago, Ill., 23. maja.

Drugi dan zborovanja konvencije Slovenske Narodne podporne Jednote ni prinesel dosti novega. Kot večraj poročano so bili konvenčni odseki izvoljeni prvi dan. Tukaj sledi tudi imena članov, ki so v posameznih odsekih.

Odsek za pravila: Ludvig Medvešek, Blaž Novak, Fred Vider, Frank Alesh, Peter Benedict, John Troha, John Rak, Fred Malgaj, John Tancek, Mike Žugelj in Joseph Mihelič; skupaj 11 članov.

Odsek za prošnje in pritožbe: Anton Abram, Frank Augustin, John Meseč, Albert Hrast, Louis Kaferle, Anton Šteffler, Jos. Vidmar, Max Martiz, Anton Tratnik in Joseph Zorko; skupaj 10 članov.

Odsek za resolucije: Leo Junko, Ivan Malek, John Olip, Leo Perušek in Frank Podboj; skupaj 5 članov.

Odsek za ustanove in publikacije: Louis Kartinger, Fr. Boltezar, Anton Demšar, Nick Pozza, Frank Gradišek, Leo Poljšak, Anton Šular, Mike E. Šostarič, Frances Zakovšek in John Matekovič; skupaj 11 članov.

Odsek za določitev plač in dnevnice: Frank Barbič, John Malovrh, Martin Potokar, Andrew Vidrich in Frank Zajec; skupaj 5 članov.

Odsek za pregledovanje poslovanja glavnih odbornikov: Andrew Cvetkovič, (New York), Andrew Grum, Joško Owen, Mike

Kružluz in Frank Schneider; skupaj 5 članov.

Poverilni odbor je poročal o nadaljni preiskavi o zadevi delegata Mike Selak iz New Yorka, in priporoča da ga konvencija odobri, kar se tudi zgodi.

Nekoliko šuma v konvenciji dvorani je vzbudil prihod poročevalca hrvatskega lista "Radnik". Vprašanje je nastalo, ali naj se mu dovoli ostati v dvorani, ali ne. Končno mu je prisotnost dovoljena, a predsednik ga je pozval, da naj se legitimira, kdo da je, in temu se je poročevalec drage volje odzval.

Ker konvenciji odseki se niso bili pripravljali poročati, je bilo sklenjeno, da delegati poročajo o priporočilih, ki jih imajo od svojih društev. Iz teh poročil, ki so vzel celo popoldansko sejo, in še niso bila končana, je bilo lahko posneti, da pretežna večina je proti kakemu zvišanju asesmenta, v katerikoli svrhu, za znižanje operacijskih podpor, za znižanje plač glavnih odbornikov, in pa da se stori nekaj za stare člane. Ta in slična vprašanja bodo prišla pred konvencijo potom poročil posameznih odsekov.

Konvencija napreduje prične dobro in dasiravno se čuje nekaj o raznih strujah, ki nameravajo vprizoriti nekaj preobrat, kot izgleda, večina delegatov je zato, da organizacija obdrži smernice in načela, v katerih je rastla do sedaj.

Simon Trojar, poročevalec.

Naši v Ameriki.

V ponedeljek dopoldne je preminul v Clevelandu poznani rojak Anton Saletel, potem ko je dolgo bolehal. Mož je doživel 70. leto. Zapušča soprogo Josephine in 11 otrok.

22. maja popoldne je naglo preminul v Clevelandu rojak Frank Kos, star 62 let, doma iz Loškega Potoka, odkoder je prišel v Ameriko pred 31. leti. Zapušča žalujčo soprogo in sestro.

V ponedeljek dopoldne je mladi Theodore Koss vozil traktor na farmah. Pri tem je zgubil ravnotežje, padel je pod traktor in dobil take poškodbe, da jim je podlegel. Fant je bil star šele 13 let in je zadnji petek graduiral iz Garfield šole. Rojen je bil v Clevelandu, kjer zapušča mater Vero, rojeno Podpadec, in pet bratov. Pred dvema letoma in pol je preminul oče Anton Koss.

V Ameriki imamo danes približno 25 slovenskih zdravnikov. To število se bo dne 5. junija t. l. pomnožilo še za enega, ko bo v Chicago, Ill. dobil diplomlo vsega zdravilstva Dr. Josip Zalar, starejši sin glavnega tajnika K. S. K. Jednote.

Novi zdravnik Dr. Zalar je bil rojen 19. maja 1917 v Forest City, Pa. Ko je bil pet let star, je stopil v farno šolo sv. Jožefa v Jolietu. Ill. Leta 1919 je dovršil farno šolo, nakar je stopil v Joliet Township High School. Iz te šole je graduiral leta 1923. Zatem je stopil v Joliet Junior College. Graduiral je leta 1926, nakar se je vpisal v University of Illinois Medical College, Chicago, Ill. Leta 1931 je dobil diplomlo Bachelor of Science. Dne 23. maja t. l. je šolo dovršil. Dne 9. junija t. l. bo promoviran doktorjem vsega zdravilstva. Dne 1. julija 1933 bo nastopil službo kot "Interne" v Oak Park, Ill., bolnišnici.

Na označenega zdravnika bo v prvi vrsti ponosna znana slovenska premožarska naselbina v Forest City, Pa., kjer je bil dotičnik rojen.

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA Angleško-slovensko Berilo (ENGLISH-SLOVENE READER) \$2.00

ZA HROŠČEM V SMRT V Goessu je umrl neki dva in pol letni deček, sin ondotnega pivovarnariskega delavca, na dokaj neobičajen način. Igral se je na bregu reke Mure. Nenadoma je pribrenčal mimo brega hrošč. Otok je zdril za njim, hotoč ga ujeti, spregledal je pa, da se pred njim odpira struga reke. Tako je padel čez breg v reko in utonil. Trupelec so potegnili 300 m od kraja, kjer se je primerila nesreča, iz vode. Življenje v njem je tedaj že popolnoma ugasnilo.

Iz Jugoslavije.

Peter Zgaga

Tragična smrt zdravnice.

K zdravnici dr. Tinki Domiano, soprogi sreskega zdravnika dr. Peter Martinoviča v Konjicu, je prišel neki kmet, da bi mu prevezala rano. Zdravnica mu je rano izčistila in prevezala, pa se je inficirala. Zastrupljenje je bilo tako močno, da ni bilo časa, da bi zdravnici prepeljali v bolnico in jo operirali. Nesrečnica je v silnih mukah kmalu izdihnila.

Kralj boter 21. otroku.

V Hrtkovcih v Vojvodini se je posestniku Adamu Kupaku nedavno rodil 21. otrok in deseti sin. Posestnik je prosil kralja, naj bo boter otroku. Te dni je bil otrok krščen, kumoval mu je pa kralj. Ki ga je zastopal podpolkovnik Lumbardijević, Ra. Otrok je bil krščen na ime Andrej Peter. Kralj je daroval novorojenčku zlato verižico z velikim zlatnikom. Kupakova žena je stara šele 44 let.

Sumljiva zobna otekline.

Zadnjič smo poročali, da je v Slatini pri Ključu "rodila" neka ženska tobak. Kako iznajdljivo so tihotapeci, zlasti ženske, pa dokazuje tudi drug primer. Na mostu med Sušakom in Reko stalno tihotapijo na obe strani. Carinski organi morajo biti skrajno previdni in pazljivi, če hočejo zajeziti tihotapstvo. Te dni je finančni stražnik na jug. strani ustavitil žensko, ki je imela silno oteklo lice. Nič čudnega, majsko vreme in dež, si je na tihem mislil stražnik. Ker je bila pa otekline prav nenavadna, je žensko vseeno ustavitil. Vprašal jo je, če ima kaj denarja, ji je odgovorila, da nič. Stražnik ji ni verjel in zahteval je, naj odpre usta. Na dan je privlekel šop dolarjev, bilo jih je 55. Dolarje so zaplenili in žena je zapustila carinarnico brez zobobola in otekline. Kajti izdrli so ji "zob", vreden 55 dolarjev. Listi poročajo, da je odšla s kislim obrazom, kakor bi ji izdrli 55 zob.

Trdovraten samomorilec.

Te dni si je v Novem Sadu prerezal žile na rokah in pil solno kisline 25-letni kleparski pomočnik Adalbert Simon. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je povedal, da je hotel v smrt, ker je brez posla, poleg tega pa še bolan na pljučih. V bolnici so mu nudili potrebno pomoč in Simon bi lahko že čez dva dni bolnico zapustil. Ko so mu to povedali, je bil silno potrt in rekel je, da si bo še enkrat končal življenje. Te dni zjutraj je neopazno odšel iz bolniške sobe na stranišče in skočil skozi okno na dvorišče, kjer je z razbito glavou obledel mrtve.

Samomor Ljubljancana v Zagrebu

Na kliniki za živčne bolezni v Zagrebu se je odigrala pretresljiva tragedija. Skozi okno na stranišću je skočil na dvorišče tehnični uradnik direktorije državnih železnic v Ljubljani Ivan Trontelj, star 32 let. Trontelj je prišel na kliniko zdraviti svoje razrvane živce; bil je miren, toda nekam zelo potrt. Te dni dopoldne je odšel na stranišče, odprl okno in skočil na dvorišče, kjer je obležal nezavestno. Odnosi so ga v operacijsko sobo, toda vse prizadevanje zdravnikov ohraniti ga pri življenju je bilo zaman. Trontelj je čez pol ure izdihnil. Pokojni je storn obupno dejanje v hipni duševni zmedenosti.

Ker ni našla fanta, ki jo je upropastil.

V Zagrebu si je hotela končati življenje 29-letna Katica Fiket. Zabdola se je z nožem v prsa in se vsa okrvavljena zgrudila. Takoj so jo prepeljali v bolnico. Življenje si je hotela končati, ker ni našla fanta, ki je nekaj časa živel z njo v skupnem gospodinjstvu, potem jo je pa zapustil.

30,000 Din za dekleško čast.

Sin premožnega kmeta Mile Ratinovič je lani zapeljal lepo Dragico Ribič iz vasi Rašinovae, okraj Bosanski Petrovac. Njen oče je mislil, da jo bo fant vzeli, ker pa ni hotel, ga je tožil in sodišče ga je obsodilo na 30,000 Din, ki jih je moral plačati dekletu za izgubljeno dekleško čast.

KAZNOVANA KRUTOST

Svarljivo in kruto je bil kaznovan v kraju Loearna Sesia v Italiji 17 letni ključavničarski pomočnik Silvio Vittone, ki je hotel razdreti lastovičja gnezda v zvorniku cerkve Marije pomočnice v okolici Roncaglia. Brezsrčni fant je odšel nekega dne z brantranceom na izprehod in slučajno je zašel v omenjeno cerkev, ki so jo baš popravljali. V zvorniku je opazil gnezda z mladimi lastavkami in ni mu dala žilica miru, da ne bi pokazal svojega barbarstva. Zlezel je po lestvi na oder, da bi opravił svoje podlo delo.

Komaj pa je iztegnil roko po prvem gnezdu, je izgubil ravnotežje in ker je stal na kraju zidarskega odra, je strmoglavil na kamenita cerkvena tla. Kakor da je usoda sama hotela pokazati, da človek ne sme uničevati nedolžnih tičjih mladičev, je zadela kaznen brezsrnega fanta prej, preden je mogel razdreti lastavičje gnezdo. Zlomil se je vrat in obležal poleg tega s težkimi notranjimi poškodbami mrtev v cerkvi.

ONIM, KI POŠILJAJO DENAR V DOMOVINO, naznaujamo, da je mogoče poslati vsoto do sto dolarjev brez vsake izjave, v kako svrhu je denar namenjen. Tozadevna odredba je bila dne 17. marca odpravljena. Kdor hoče poslati več kot sto dolarjev, naj podpiše spodnjo izjavo in naj nam jo pošlje z denarno pošiljatvijo.

Denarni mogotec Morgan, ki se zagovarja pred posebnim senatnim odborom, je v dobrih časih posojal velike vsote uglednim ameriškim možem. Nekateri so mu še zdaj dolžni.

Timim, ki se je hotel prikupiti, je prodal petdeset dolarjev vredno akeijo za trideset dolarjev.

Med njegovimi izvoljenci so bivši Hooverjevi ministri, pa tudi o Coolidgeu se sliši, da je Morganovo ponudbo z veseljem in hvaležno sprejel.

Morgan je širil z milijardami, z milijoni pa še vedno šari.

Dve leti ni plačal dohodninskega davka. V Angliji ga je plačal, kajti v Angliji so najbrž strožje postave.

Toda takemu, ki ima z Washingtonom tako močne zveze kot jih je imel Morgan, se ni treba brigati za take malenkosti.

V izrednih časih se marsikaj izrednega sliši. Rojak je pripovedoval: — Če sem pred tremi leti napravil ček, mi je bil po par dneh vrnjen z opombo, da nimam v banki dovolj denarja. Če danes napravim ček, mi je tudi vrnjen s pripombo, da banke ni več.

Ko je bilo že vse pripravljeno za poroko, se je v temnem parlamentu sklonila k njemu in ga vprašala: — Po pravici mi povej, ali te je ljubezen, ali pa pamet dovedla do tega, da me boš vzela. — Ljubezen — ji je zatrdil. — Sama čista in iskrena ljubezen. Pameti sploh nisem vpošteval.

Zakonec sta prišla pred sodnika. In strogi sodnik je vprašal moža: — Čemu ste pretepali svojo ženo? — Po kratkem premisleku je odgovoril: — Zato sem jo pretepel, ker je rekla, da je nimam rad.

Tri mesece po poroki je stopil v župnišče mladi zakonec in prošil župnika, če bi mu otroka krstil. — Seveda, seveda — je rekel župnik in začel listati po knjigah.

In ko je dognal, da sta šele tri mesece poročena, mu je navidezno osorno rekel: — Vi ste pa precej hitro prišli. — Seveda. Imam namreč novotlo karo. V petindvajsetih minutah sem bil tukaj.

Prijateljta sta tožila drug drugemu svoje križe in težave. — Moji ženi je padla večraj smet v oči — pravi prvi — pa sem jo moral odvesti k zdravniku, da ji je odstranil smet. Tri dolarje sem mu moral plačati.

Ti si srečen, prijatelj. Ko sem šel zadnjič s svojo ženo po Broadwayu, je nepremično obstala pred izložbo, kajti v oči ji je padla lepa, siva obleka. Petindvajset dolarjev sem moral plačati za njo.

Gospa Bizgajeva je bila bolna. Ko je ozdravela, je zdravnik poslal račun: — 12 obiskov pri ge, Bizgajevi 24 dolarjev, zdravila 10 dolarjev, skupaj 34 dolarjev.

Nato mu pošlje g. Bizgaj 10 larjev z naslednjim pismom: — Spoštovani g. doktor! Priložimo 10 dolarjev za zdravila; kar se tiče obiskov, jih bo moja žena vrnila. S spoštovanjem Bizgaj.

Človeško telo sestoji po večini iz vode. Novorojeni otrok sestoji po dveh tretjinah iz vode. Voda v telesu odraslega človeka doseže še 60%; če pa izvzamemo o-kostje, ki vsebuje zelo malo vode, potem je 75% odraslega človega iz vode.

Tako je ugotovil neki znanstvenik.

Znanstvenik gotovo ni preiskal nobenega Amerikanca, ki je preživel trinaest suhih let. V njem bi našel presneto malo vode.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

LIKOVIC JOZA

UMRL SEM...

Ti ti majnik smo stanovali še v podstrešju. Okno moje sobice je bilo obrnjeno proti Rožniku; pre mnog večer sem poslonel na njem, ko je pozna zarja pozlatila vrške...

sme izkazati gostoljubnost. Kdo bi zavračal dobrotno roko, kadar so kozarci prazni! Potem smo mu morali zapeti narodno: "Ti si urec zamudila, ko gorelo je sree..."

Ko so me položili na oter, so postavili dve padmi k nogam; ob ozki rakvi so razporedili rumene sveče in ostrilci so s črtno. K vznožju so pristopili klečalniki s krovčkom. Na steno so obesili vence s črnimi trakovi, na katerih so se zlatile žale besede. Zadelitelo je po zelenju, vnsku in solzah. Tako sem pričakoval preminje, ki so prihitali po zadnje slovo. Prišli so znanci, tovariši iz šolskih let, gosodje...

Hotel sem ga zavrniti zaradi sirovih besed, toda spomnil sem se bil, da je bil nekaj žandar, po vojni se je prelevil v narodnjakarja in oduhuha. Nocoj me je vseeno obiskal, kljub tistemu neprijaznemu nastopu in zdrtnim besedam. Dišal je po močnih cigarah in težkem vinu. Z debelimi prsti je prijel oljeno vejico, jo pomočil globoko v blagoslovljeno vodo in me poškopril. Stisnil je ustnice in zamrmal. Hotel se je izkazati sočutnega, obrnil se je k Svalku ter obžaloval moje smrt.

zavihnil je nos, kajti beračeva malha je bila polna vzduha po preležani slami, vlagi in revščini... Družba se je neprestano večala. Prišel je celo profesor Hudoklin, ki me je v gimnaziji silno črtil in neprestano preganjal kot največjega neredneža. Še vedno je nosil salonsko suktnjo s širokimi škrici. Kolikokrat nam je govoril o dobrih starih časih, Zlati grnbi in cesarska slava so bili njegov ponos. Vičel sem ga, kako je pokimal, ko me je zagledal mrtvega. Nič več mu ne bom v preglavico! Tudi grških aoristov ne bom rabil napak.

Tako so dolgo govorili in vadjljali za moje dobro ime. Ko sem se navelič takega besedovanja, sem se nenadoma dvignil iz rakve in se jim zarezal, da so me zaboletle lične fosti. Smrt me ni mogla nič več udržati v svojem objemu. Ko me je zagledal profesor Hudoklin zopet živega, je urno nataknil cilindar ter se začel hudovati: "Saj sem vedel, saj sem vedel! Vedno so mu rojile po glavi druge muhe. Danes ni nobene resnosti več, še po smrti ne."

STO LET BRZOJAVA

Te dni bi lahko slavili stoletnico, odkar se je pojavil prvi brzojav v obliki, kakor ga razumemo danes. V široki javnosti velja ameriški slikar Samuel Finley Morse za izumitelja te velevažne priprave, ki je morda bolj nego vsaka moderna tehnična pridobitev zrevolucionirala naše življenje in odpravila razdalje med ljudstvi in deželami. V resnici je Morse samo zelo izboljšal brzojavni postopek in mu otvoril pot v široki svet. Prava izumitelja elektromagnetskega brzojava sta namreč bila slavni matematik Karl Friedrich Gauss in Wilhelm Eduard Weber, profesor v Göttingenu.

ALI BOMO MANJ SPALI?

Doslej je veljalo splošno prepričanje, da dolgo spanje človeka osvežuje. Th. Stoeckmann je prišel na podlagi svojih poizkusov do nasprotnega prepričanja. Poizkuse je izvedel na mladih ljudeh. Ugotovil je, da zadostujejo mlademu človeku štiri ure spanja, vendar pa morajo biti to predpolnočne ure. Med ljudstvom je že razširjeno mnenje, da je spanje pred polnočjo mnogo bolj koristno kakor po polnoči. Th. Stoeckmann je n. pr. ugotovil, da se je mlad mož, ki se je po dolgem jutranjem spanju počutil pobitega, osvežil in postal živahniji, ko je prišel hoditi spat ob 19. uri. Spal je samo do 23.20. — 19-letni mladenič tudi spi samo od 19. do 23.20 in od 23.45 se pripravlja na izpite, podnevi pa opravlja svoje delo v uradu. Jasno je, da bi nastala prava revolucija v našem življenju, ako bi imele Stoeckmannove ugotovitve splošno vrednost. Toda poudariti je treba, da navaja Stoeckmann samo poizkuse na mladih ljudeh. Vprašanje je, ako se to ne bo maščevalo nad mladimi v poznějšíh letih.

FOTOGRAFIRANO NEBO

Vremenslovni urad v Parizu snuje načrt, ki bo prinesel, če se bo obstajala velika presenečenja. Vsi fotografi-amaterji so pozvani, naj v noči od 13. na 14. julij fotografirajo nebo nad Francijo. — Navodila pravijo, naj se napravijo posnetki trikrat, vsako pot ob določnem času. Vremenslovni urad bo slike razporedil in dobil ogromno sliko nebesnega svoda. Slika neba nad Francijo bo obsegala 550 tisoč štirjaskih kilometrov nebesnega svoda in bi pomenila nadvrvažen dokument za meteorologijo.

VODNIKOVE KNJIGE

za leto 1934 lahko že sedaj naročite. — Pošljite nam \$1. in knjige vam bodo poslane naravno na dom. Naročila sprejema: "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York, N. Y.

V življenju mladosti

Spisal FRANK TROHA

(Nadaljevanje.)

Dospelvi k bolnici, je sosedja takoj skušala z domačimi zdravili pomagati bolnici. Uspeha pa ni bilo nikakega, in stanje bolne žene se je začelo slabšati. Tedaj se je pa sosedja odločila, da se ne sme nič več odlašati. Naglih korakov je odšla domov in rekla možu, naj se nemudoma odpravi po zdravnika. Zdravnik je izgubil vse upanje. Žena je imela pljučnico. Sestavil je in dal bolnici potrebna zdravila ter se odločil pomagati, kolikor je v njegovi moči.

Bilo je pa vse zaman. Tretji dan mučnega trpljenja se je onestvela. Kmalu nato ji je prenehalo utripati srce. Milka se je vrgla k mrtvi materi, jo objemala, začela jo tresti in na glas kričati: — Mama, mama! Kaj me ne slišite? Mati se ni pa več ganila in ne več odprla svojih trudnih oči, da bi mogla samo še enkrat pogledati svojega edinega zapuščenega otroka.

Mnogo ljudi je prišlo kropit umrlo in priljubljeno ženo. Ljudje so se spraševali, kaj bo z osamljeno deklico in zapuščeno kočjo. Dospel je tudi vašk gostilničar Jakob Kosčak. On je bil dobro znan s Krznarjevo družino, ker pokojni Krznar in tudi ona sta bila že večkrat pri njem v dnuhi. Čul je, kako so ukrepali, kako in kaj bi bilo najbolje storiti v prid osamljene deklice. On je pa že imel ves načrt napravljen, zato je prisotnim povedal svoje mnenje: "Pokojnega Krznarja sem imel rad kot svojega brata. Dober človek je bil in poštena duša. Ko se je njegovo zdravje, z vsakim dnem slabšalo, mi je nekega dne potužil, da ne ve kako bo z njegovo ženo in hčerko, ako on umre. Tedaj me je poprosil, ako se bi mogel zavzeti in nekoliko poskrbeti za njo. Objubil sem mu, da jima bom vedno stal na strani v potrebi in sili."

Tedaj mi je, sedaj že pokojni Krznar, z veseljem in hvaležnostjo stisnil roko. Kakor vam je že znano, sem jima že večkrat priskočil na pomoč, največja pomoč je pa sedaj potrebna, kajti osamljena deklica je v pravem pomenu besede sirota. Zatorej sem sklenil, da jo vzamem k sebi in prav po očetovski skrbim zanjo. Kadar bo prosta šolske obveznosti in bo dosegla starost, ko si bo lahko sama kruh služila, ji bo pot enostavno odprta ter bo šla lahko, kamor jo bo veselilo. Ako bo hotela pa pri meni ostati v službi, ji bom dal primerno plačo. — Koča, katere lastnica je deklica, naj se da v najem, denar od najemnine naj se pa hrani, da postane deklica polnoletna. Potem bo imela sama vsopravno ravnanje z denarjem in s kočjo. Slednje bo lahko prodala ali se pa sama preselila v njo. To je vse kar vam imam sedaj povedati, kajti vse se bo moralo sodnijskim potom urediti. Kar jih je bilo navzočih ob mrtvaškem odru, so hvaležno pritrjevali gostilničarju Kosčaku. Sosedova Katarina je z solznimi očmi hvalila Kosčakovo dobrodušnost in se mu v imenu umrle zahvaljevala za njegovo dobro dela. — Ko bi sedaj vedela uboga žena na mrtvaškem odru, — je rekla, — kako ste se zavzeli za nje, osamljeno hčerko, bi lahko mirno ležala v grobu. Največja njena skrb je bila zapuščena hčerka. Mnogoštevilna množica se je zbrala pri Krznarjevi koči. Umrlo

vdovo so položili v črno leseno krsto. Privedli so še enkrat siroto Milko, ki naj bi še enkrat pogledala v obraz svoje nad vse drage matice. To je bil zanjo najbolj strašen trenutek, kajti zrušila se je nezavestna poleg krste.

Ljudje so se vračali z pokopališča, ko se je Milka zopet zavedela. Ležala je v sobi sosedove hiše. Poleg nje sta stali sosedva in njena hčerka, Milkina prijateljica. Tolažili sta jo na vse načine. Sosedova hčerka ji je objubila, da ji bo stala na strani in ostala njena prijateljica za vedno.

Dan po pogrebu svoje matere, se je Milka preselila k gostilničarju Kosčaku. Pri Kosčakovih so imeli dvoje otrok. Režika je bila eno leto mlajša od Milke, mlajši hčerki Anici je bilo pa dve leti. Igranje z Kosčakovimi hčerkami je Milko toliko zmamilo, da je vsaj nekoliko pozabila na hud udarec, na smrt svoje matere. Z Režiko sta skupaj hodili v šolo.

Ubožala je rada, zato so jo Kosčakovi vzljubili kot lastno hčerko. Rastla in razvijala se je, da je bilo kaj. Opravljala je tudi razna hišna dela in je Kosčakovi materi mnogo pripomogla. Zato so bili prav zadovoljni z njo. Kupili so ji potrebno obleko, tako da ni nič zastajala za Režiko.

Milka je šla večkrat na pokopališče. Včasih je šla Režika z njo, toda najraje je šla sama, kajti hotela je vselej nemoteno ostati nekoliko časa pri grobovih svojih staršev. Zalostni so bili tisti trenutki zanjo, toda vseeno je imela največ uteše, kadar se je podala na pokopališče.

Leta so pretokala, Milka se je razvila v krasno mladenko. Gostilničarju je bila najbolj važna pomoč. Stregla je gostom, prinašala jim potrebno pijačo in jed. Urno se je sukala po kuhinji in pomagala gostilničarki.

Nekega dne ji pa pravi gostilničar: — Milka, predno sem Te vzel v svojo oskrb, sem objubil pred sodnijo, kako bom ravnal s teboj in Ti dal prostost, kadar bo dosegla starost, ki si boš lahko sama služila vsakdanji kruh.

Sedaj Ti je osemnajst let. Mladi si, čvrsta in čedna. Lahko si počitek boljše službo ter si skušaj ustvariti po lastnem predsojdu boljše bodočnost. Prosta si in pot Ti je odprta. Če Te veseli iti drugam, lahko storiš, kadar hočeš. Odkrito Ti pa povem, da nam bo vedno žal za Teboj.

(Dolje prihodnjic)

V OREHOVI LUPINI NA JUŽNI TEČAJ

V kratki odide v Antarktiko na 80-tonski ladji s 7 smrejljevalci komaj 27-letni Francis Pease. To bo najmanjša ekspedicija, ki je odšla kdaj v te kraje, a opremljena je dobro in menda je ne bodo vzele nevarnosti. Ladja je sicer samo 20 m dolga, a je spredaj in zadaj tako ojačena, da se bo predvidoma lahko upirala pritisku ledu. Med člane ekspedicije štejejo tudi zdravnik, filmski operater in radiotelegrafist. Pogumni možje se bodo preživljali po možnosti s tem, kar jim bo nudilo naravno bogastvo antarktičnega morja, samo da bi ladijski prostor izkoristili čim boljše za opremo.

Kar se tiče smotrov te ekspedicije, velja pripomniti, da Pease ne misli odkrivati Južnega tečaja še enkrat. Po njegovem mnenju se skriva pod polarnim ledovjem dva otoka in ne kakšna celina. Skušal bo najti zvezo med Weddellovim in Rossovim morjem, obema velikima zalivoma Antarktide. Za izlete prebo leda si je omislil dvoje motornih sani, za preminovanje pa si bodo potovaleci zgradili zavetišča kakor Eskimi v severnih polarnih ozemljih. Med drugimi načrti imajo samostojno vremensko postajo, a dolg čas si bodo preganjali z radiom.

Pease misli, da je dovolj podkovan za prilike ob Južnem tečaju, ker se je udeležil že dveh potovanj v ledeni svet, prvič ko mu je bilo 19 let. Takrat je videl največji plavajoči ledeni otok, kar so ga zabeležili do danes. Dolg je bil 75 morskih milj, visok 100 m. Poleg tega je prebral v zadnjih 9 mesecih, od kar se je vrnil z druge ekspedicije, 42 knjig o polarnih razmerah.

GROZOVITOST KITAJSKIH ROPARJEV

Pred nekoliko dnevi je sporočil neki oče v velikem kitajskem mestu policiji, da se je izgubil njegov sinček. Policija ga ni mogla najti, pač pa je sprejel oče malo pozneje pismo, v katerem so mu neznan roparji sporočili, da je deček v njihovih rokah in da ga dobi nazaj, če jim pošlje 10.000 dolarjev odkupnine. Mož, ki ne pripada imovitim slojem, jim je ves srečen, da pride do otroka, poslal vso svojo gotovino, 50 dolarjev, s prošnjo, da bi se zadovoljil s tem, ker več v resnici nima. Uro pozneje je prejel tako strašen odgovor, da ga je zadela kap: roparji so mu poslali odrezana ušesa njegovega otroka z obvestilom, da mu morejo poslati pač samo del otroka, kakor je tudi on poslal samo del zahlevane vsote...

DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE "GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pu vsi Slovenci v vaši okolici. CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

FOTOGRAFIRANO NEBO Vremenslovni urad v Parizu snuje načrt, ki bo prinesel, če se bo obstajala velika presenečenja. Vsi fotografi-amaterji so pozvani, naj v noči od 13. na 14. julij fotografirajo nebo nad Francijo. — Navodila pravijo, naj se napravijo posnetki trikrat, vsako pot ob določnem času. Vremenslovni urad bo slike razporedil in dobil ogromno sliko nebesnega svoda. Slika neba nad Francijo bo obsegala 550 tisoč štirjaskih kilometrov nebesnega svoda in bi pomenila nadvrvažen dokument za meteorologijo.

VODNIKOVE KNJIGE za leto 1934 lahko že sedaj naročite. — Pošljite nam \$1. in knjige vam bodo poslane naravno na dom. Naročila sprejema: "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York, N. Y.

Vsakourstne KNJIGE POUČNE KNJIGE POVESTI in ROMANI SPISI ZA MLADINO se dobi pri "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York, N. Y. POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

DEDŠČINA ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

29 Tako stoji Eva Marija v svoji temni sobi in gleda za bratom. Natančno je opazila, da se je za Henrikom vlačila temna senca in v strahu ji bije srce. Ali ne bi mogel Mertens v temi storiti kaj z njega Henriku?

Toda potolaži se z mislijo, da ga bo dr. Bernd varoval in ne bo dopustil, da bi se mu kaj hudega pripetilo. Kako je bila vesela, da je bil Ralf prijatelj njenega brata in mu je hotel pomagati. Njene roke se sklencijo k molitvi. Boga prosi zaščite za svojega ljubljene brata.

Ob vznožju hriba je čakal Ralf Henrika. — Halo, gospod Henrik, ali ste vi? — se mu oglasi namenoma dovolj glasno, da je mogel slišati tudi stric Artur, ki se je v temi plazil za njim. Četudi ga ni videl, je bil vendarle prepričan, da je pazil na Henrika, že vsled tega, da se prepriča, da mu je Ralf prav sporočil.

— Da, gospod doktor, jaz sem. — Ali ste mogli neopažen iti iz hiše? — S ključem, ki sem si ga dal napraviti, je šlo čisto lahko. To je bila zelo dobra misel, da ste mi priporočali napraviti si ključ.

— Dobro! Zdaj pa greva k avtomobilu, ki stoji pri stranskem vhodu v tovarno skrit za smrekami. Najel sem si ga iz mesta in šoferju sem naročil, da pride dvakrat na teden tu-sem. Saj je že v resnici čas, da enkrat postanete godni.

Prežveti hočete veselo noč — in mnogo drugih takih noči bo sledilo. Brez skrbi se mi zaupajte. Vpeljal vas bom v najlepše in najbolj divje stvari.

— Iz srca se vam zahvaljujem, gospod doktor, da mi hočete odpreti uživanja velikega mesta. Že dolgo hrepenim po tem, da bi se pošteno našel. Sam pa za to nisem imel poguma. — Seveda, vsak začetek je težak! Toda pri teh tajnih izletih hoste našli toliko zabave, da je ne hoste hoteli nikdar več pogrešati. Za sedaj bova šla po dvakrat na teden, da se na to privadite; pozneje pa moreva iti tudi večkrat.

— Krasno, gospod doktor! Toda to stane mnogo denarja. — Za to bodočemu dediču Rodenbergovih tovarn ni treba skrbeti. Jaz vam ponudim denar, kolikor ga hočete.

— Zelo lepo, gospod doktor! Do sedaj sem dobro izhajal s svojim denarjem, toda v bodoče si bom moral pogosto pri vas izposoditi.

— Samo, ako želite. Zdaj pa naprej, gospod Henrik, veselemu nočnemu veselju nasproti!

To sta govorila dovolj glasno, da ju je mogel slišati vsakdo, ki bi ju poslušal. In Artur Mertens, ki se je plazil za Henrikom, da bi se prepričal, da je Ralf v resnici izpeljal njegova navodila, je mogel razumeti vsako besedo.

Oba gresta k stranskemu izhodu iz tovarne. Tam je stal sredi skupine smrek najeti avtomobil. Ralf je šoferja natančno poučil. Vedel je, da mora v bodoče vsak teden v dveh določenih dnevih na tem mestu čakati. Za to se mu ni treba brigati, ako bo kdo stopil v avtomobil ali ne, naj samo na povelje odpre in se naj v mestu vstavi na določeno mesto. Ako tam nikdo ne izstopi, je njegovo delo končano. Ako pa kdo izstopi, bo dobil nadaljnja povelja.

Šoferju je bilo vseeno, ali je kdo stopil v avtomobil ali ne, samo da je bil plačan. Te vožnje so pomenile zanj zelo dobro kupčijo. Henrik in Ralf stopita tik avtomobila, se obračata, kot da vstopita in zopet zapreta vrata.

— Naprej! — zakliče Ralf glasno in avtomobil takoj požene. Drevje je bilo tako gosto, da v temi ni mogel nikdo videti, ako sta v resnici stopila v avtomobil ali ne.

Ta večer se nista odpeljala. Ralf in Henrik tiho in nepremično stojita v gošči in se z nobeno besedo ne oglasita. Okna avtomobila so bila, kot je hotel Ralf imeti, zastrta in avtomobil ni bil razsvetljen. Naglo je odpeljal po cesti. Takoj nato pa oba zapazita, da se je onstran ceste grmovje razgrnilo in na cesti stopi postava Arturja Mertensa. Postoji sredi ceste in gleda za avtomobilom, v katerem je mislil, da se peljeta njegov nečak in dr. Bernd. Prav nič ni slutil, da sta oba prežala za grmovjem. Z glave sname širokokrajni klobuk, ki ga je imel potisnjena daleč na oči in si obrise s čela pot. Samo njegova gladko ostržena glava se je bliščala v temi, ker je bil oblečen v črno obleko. Celo okoli vratu je imel ovito črno ruto, da se ne bi izdal za belo srcačo. Ta trenutek posije luna skozi oblake in osveti njegov obraz in Henrik se strese pred njegovim sovraštva polnim izrazom in peklenskim nasmehom, ki je bil razlit okoli Mertensovih ustnic. Nekaj časa gleda z zlobnim zadovoljstvom za avtomobilom, nsto se pokrije ter se zopet umakne v gozd in sicer v smeri proti vili "Melanija".

Še nekaj časa ostaneta tiho v gošči, nato pa potegne Ralf svojega prijatelja proti stranskemu vhodu tovarne. Do teh vrat je imel Ralf, kot vsi inženirji, ključ, kajti inženirska hiša je stala v notranjosti obzidja.

Ralf odpre vrata in oba vstopita. Ne da bi izpregovorila kako besedo, gresta oba proti inženirski hiši. Nikdo ju ne vidi. Ne govorita, dokler ne prideta v Ralfovo sobo. Ralf je potegnil temne zavese do tal in luči ni ugasil, ker je hotel vedeti, ako skozi zavese ne prihaja kaka svetloba. O tem se je že prepričal, predno je odšel, da se snide s Henrikom, kajti računati je moral tudi na to, da bo Mertens v svoji nezaupnosti pazil tudi na njegova okna.

Ralf tiho zapre vrata za seboj in oba se oddahmeta, ko si sto jita nasproti.

— Ali ste ga spoznali? Ralf prikima.

— Zdelo se mi je, da bo pazil, zato sem vam natančno povedal, kaj morate govoriti. Prepričan mora biti, da izpolnujem njegovo naročilo in sicer popolnoma natančno. Na ta način ga bom pripravil do tega, da mi bo povedal, kar hočem vedeti od njega. Nekolikrat bo še pazil in vedno se bova obnašala tako, kakor bi bilo res. Toda sedaj sedite, gospod Henrik in vam ni treba več tiho govoriti. Tukaj sva varna pred poslušalci. Moja soba se nahaja na koncu hiše, zato na desni strani nimam nobenega soseda. Na levo žele se nahajati moja spalnica med to sobo in mojega soseda, dr. Bodeja. Mogoče je v mestu, ali pa prav trdno spi, ako je slučajno doma. Na hodnik, kakor vidite, pa vodijo iz sobe dvojna vrata. Zate se moreva nemoteno pogovarjati in nama ni treba misliti na to, da sva zarotnika. Še eno uro se moreva razgovarjati, predno greva spat.

Henrik odloži klobuk in povrtnik ter sede v naslonjač. — Nesramno je to, gospod doktor, da se morate zaradi mene toliko truditi.

Ralf se nasmeje.

(Dalje prihodnj.)

Razne vesti.

KRASOTICA NA ČELU RO- PARSKE TOLPE

Ob kitajski obali gospodarji to- pa pomorskih tolovajev, ki ogro- ža tudi velike parnike, ki plovejo tam mimo. Podobne tolovajske če- te niso na Kitajskem in na Dalj- nem vzhodu nič posebnega. Toda ta tolpa se posebno odlikuje po svoji predrznosti. Kar je najbolj značilnega zanjo, je to, da jo vo- di skrivnostna ženska, stara okoli 26 let, ki ima ime Ling Hoh-sung. Čeprav nosi kitajsko ime, sodijo, da je belokožka, in sicer bržkone iz Amerike. Govori gladko angle- ško, kakor tudi kitajsko. Ta nena- vadna ženska je tudi izredno lepa. Verjetno e, da gre za akademko, ki je študirala na ameriškem vse- učilišču in se je tam zaljubila v kakega Kitajca. To je bil prvi kor- rak na poti v čudno življenje.

Kitajska oblastva se na vso moč trudijo, da bi izsledila to tolpo, to- da njihov trud je zaman. Ling Hoh-sung tako spretno vodi svojo tolpo, da ji ne morejo do živega. Oblečena je navadno v črno svile- no obleko in strastno kadi. Ta tol- pa ropa po natančnem načrtu. Na- vadno se roparji vkreajo kot obi- čajni potniki. Ling Hoh-sung kupi vselej listek za kabino I. razreda in potuje kakor odlična ameriška dama.

Nedavno je pod vodstvom te krasotice kitajska tolpa oropala japonski parnik, ki je plul iz Sva- tova v Hongkong. Posadko parni- ka je tvorilo 11 japonskih častni- kov, možovo je bilo japonsko. Na njem se je vozilo 120 potnikov. Ker so častniki slutili, da se priprav- lja napad na njihovo ladjo, so za- ukazali, naj stražijo parnik stal- ne straže. Ko se je menjavala stra- ža, je nenadoma planila iz kabi- ne I. razreda odlična dama v čr- nih obleki in z revolverjem v ro- kah tekla proti poveljnemu mo- stu. V tistem hipu se je že zbrala množica "potnikov", to je kitaj- skih roparjev. Vrata v poveljniško kabino je stražila straža, toda v trenutku, ko je hotela potegniti revolver, se je že zrušila pod smr- tonosnim strelom, ki ga je oddala dama. V najkrajšem času so rop- arji ustrelili vse častnike in mo- štvo. Ling Hoh-sung je z revol- verjem stala ob strani krmarja in mu pokazala na zemljvidu zaliv, kamor je moral zapeljati ladjo. Tu se je tolpa izkrcala in odnesla s seboj vse dragocenosti, kakor denar in zlatino, ki jih je ugra- bila naladji. V zalivu so takoj pri- javili oblastvom dogodek. Tu so pričeli zasledovati tolpo tudi an- gleški mornarji, toda skrivnostna ženska je izginila in z njo tudi ti- lovajci.

MRTVEC USTRELIL ŽIVEGA

Da si tudi smrt privoščil malo spremembe v tem, kako končuje svoje žrtve, nam ve povedati dneva kronika. Eden najbolj svoje- vrstnih primerov je bil pred sed- mimi leti primer nekega čevljarja v Duisburgu, ki je bil zvečer pustil kos mesa in odprtem loncu na plin- skem štedilniku. Ponoč je skočila čevljarjeva mačka na štedilnik in je pri tem iztrgala cev iz kuhalni- ka. Ker mož ni bil zaprl glavne pi- pe, je plin zadušil njega in njego- vo mačko.

Ženske se običajno boje miši, a ne tako neka dumajska gospodinja, ki je miško zagledala v shrambi in jo je tako vneto zasledovala skozi vse stanovanje, da jo je na koncu zadela srčna kap.

V Hamburgu se je pred tremi leti ustrelil neki bančni uradnik. Našli so ga mrtvega, s samokresom v roki. Ko mu je hotel policijski uradnik vzeti orožje, je počul strel in krogla je prebila uradnikovo sree, da je obležal na mestu mrtve. — Ustrelil ga je prav za prav — mrt- vec.

Da se more človek razleteti, to se sliši malo nenavadno, a vendar se je že zgodilo. Pred kakšnimi deseti- mi meseci je v neki hamburški pristaniški gostilni neki zamorec stavil, da bo popil kozarec benci- na. Stavo je dobil. A ko si je ho- tel prižgati cigareto in je gorečo žveplenko približal ustom, ga je dobesedno razneslo.

OBČUTLJIVOST ŠIBKEGA SPOLA

Nedavno se je v garderobi ne- kega praškega gledališča pripetil ta-le dogodek:

28letni Karel Brousil je zagledal lepo gospo, ko je v družbi svojega moža, ki je potrpečljivo držal v ro- kah garderobni listek, čaka'la na svoj majhni plašč. Gospa je hotela svojo torbico preložiti z leve roke v desno, ko se ji je g. Brousil mla- deniško nasmehnil in je stisnil v roko listek, ki je moral po mnenju odlične gospe vsebovati nekaj nena- vadnega, morda izraze občudova- nja in oboževanja. Gospe se je pol- otvila velika nemirnost in možu je rekla, da bo počakala na svojo oble- ko in nanj zadaj za stebriščem. Gospa je silno radovedno in na- gličje prebrala listek, na katerem je stalo: "Pričakujem vas jutri po- poldne ob 17 pred tem gledališčem. Zvedeli boste tudi za moje ime." Kmalu se ji je približal mož in jo pomagal obleči plašč. Opazil je, da je njena torbica odprta: "Moj Bog, kje je moj denar!" je vzkliknila gospa. "Kdo je stal pri tebi?" jo je vprašal mož. Tedaj je žena po- kazala na svojega občudovatelja Brousila.

Brousila so pozneje aretirali in ga postavili pred sodišče. Tu se je pokazalo, da je podjetni Brousil že mnogim praškim gospodičnam in damam na takšnih listkih izjavil svojo ljubezen in jih v istem ča- su skušal okraštiti. Že prej je več- krat prišel pred sodišče radi te svo- je podjetnosti, toda vedno se je iz- mazal z izgovorom, da se je skušal na takšen način seznaniti z lepimi ženskami. Zdaj pa ga je sodnik ob- sodil na tri mesece strogega zapo- ra.

ŽLAHČIČEM NAPOVEDUJEJO KONEC

Za Poljsko je bila vedno značil- na jaka plast malih plemiških po- sestnikov t. zv. žlahčičev, ki pog- sto sami obdelujejo svojo zemljo in so torej slični našim nekdanjim "svobodnikom" na kmetih. Ta raz- red je vedno branil narodno zavest in katoliško vero. Žlahčiči so Sen- kiewiczu dali pretežno večino nje- govih nacionalnih junakov. Vse kaže, da bo kriza vzela te male po-

NAJBOLJŠI SLOVENSKI ROMAN "GRUNT" (Spisal Janko Kač)

kar jih je izšlo po svetov- ni vojni, ima v zalogi

KNJIGARNA "GLASNARODA"

Cena \$1.50

sestnike, ki so stoletja kljubovali tujemu pritisku. Plačati morajo vi- soke davke, a ničesar niso v stanju vnovčiti, ker vladajo tudi na Polj- skem žalostno nizke cene na dežel- ne pridelke. Nova lista zadolženih plemiških posestev, ki jo je obja- vila na Poljskem največja varšav- ska deželna kreditna zadruga, ob- sega nad 1200 naslovov. Vse te grafičine bi morale biti prodane na dražbi 1. majnika t. l.

GOVORIL JE S SOLNCA

Mikado, "sin solnea", zastopnik dinastije, ki že 2000 let nepretrga- ma vlada na Japonskem, je prvič v japonski zgodovini sprejel prepro- stega poročevalca in mu naklonil izjavo. Ta izredna čast je bila na- klonjena Wardu Pricen, poroče- valcu "Daily Maila". Isti dopisnik je pred desetletji govoril s cesar- jem Hirohitom, ko je bil ta še pre- sto'onaslednik in potoval po Evro- pi. Zdaj je ustregel cesar staremu znancu, ki je želel izjavo o dogod- kih na Daljnem vzhodu. Sprejem se je vršil v tokiški palači, ki je prava trdnjava. Straže, ozidje in jarki, popolnoma ločijo "živega ne- besčana" od navadnih smrtnikov. Sprejem je seveda vezan na prasta- ro etiketo. Dvorni obrednik je dan poprej pripravil Angleža, mu po- kazal, kako mora narediti tri pred- pisane poklone, kje mora stati in kaj sme povedati. Cesar je prišel v zgodovinsko Feniksovo dvorano, kjer stoji japonski prestol. Soba je opažena s pozlačenim lesom, ki je poslikan z zmaji, sicer pa tvorijo ves okras samo dragocene vaze. Ce- sar Hirohito z maloštevilnim sprem- stvom je obstal ob prestolu in pri- jazno pozdravil Angleža. Razgovor je seveda opravil tolmač. Mikado obvlada angleščino, a ne sme govo- riti z navadnimi zemljani. Rekel je samo to, da je angleškemu tisku hvaležen, če poskuša kljub dogol- kom obvarovati dosedanje prijatelj- stvo med Japonsko in britskim im- perijem. Ko je zvedel, da potuje Pricen v Džehol, mu je želel srečno pot in ga prosil, naj Evropi razlo- ži pravi pomen japonske vojske, ki vrši zgodovinsko poslanstvo v ko- rist domovine.

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y. PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJE KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

Table with shipping news entries including ship names, destinations, and dates.

Poziv! Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi sla- bih razmer tako priza- deti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo na- ročnino točno. Uprava "G. N."

V JUGOSLAVIJO Preko Havre Na Hltrem Ekspresnem Parniku ILE DE FRANCE 27. MAJA 17. Junija — 7. Julija CHAMPLAIN 3. Junija — 21. Junija PARIS 10. Junija — 1. Julija NLEKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE Za poštenta in potne liste vpra- šajte naše pooblašcene agente French Line 19 STATE STREET, NEW YORK

... SKUPNA ... POTOVANJA pod osebnim vodstvom V LJUBLJANO SE VRŠE LETOS S SLEDEČIMI PARNIKI: "ILE DE FRANCE" preko Havre 17. JUNIJA Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane \$ 101.23 za tja in nazaj pa samo \$ 182.00 AQUITANIA preko Cherbourg 5. JULIJA Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane \$ 102.34 za tja in nazaj pa samo \$ 182.00 Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglasil in preskrbeli homo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval. PIŠITE ŠE DANES NA: Slovenic Publishing Company TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.

Mali Oglasi imajo velik uspeh Prepričajte se!